

EUROPA-KOMMISSIONENS SVAR

PÅ DEN EUROPÆISKE REVISIONSRETS SÆRBERETNING

LEADER og lokaludvikling styret af lokalsamfundet fremmer det lokale engagement, men yderligere fordele er stadig ikke tilstrækkeligt påvist

Indhold

RESUMÉ (punkt I-XI).....	2
INDLEDNING (punkt 1-18).....	3
REVISIONENS OMFANG OG REVISIONSMETODEN (punkt 19-23).....	4
BEMÆRKNINGER (punkt 24-75).....	4
KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER (punkt 76-84).....	7
Anbefaling 1 — Bedre evaluering af omkostninger og fordele ved LEADER.....	8
Anbefaling 2 — Vurdering af tilgangen med lokaludvikling styret af lokalsamfundet.....	8

Dette dokument indeholder Europa-Kommissionens svar på Revisionsrettens bemærkninger som medtaget i en særberetning, jf. artikel 259 i [finansforordningen](#), og offentliggøres sammen med den pågældende særberetning.

RESUMÉ (punkt I-XI)

Kommissionens fælles svar på resuméet:

LEADER¹-metoden har bevist sin relevans i de 30 år, den har været anvendt, og den er fortsat relevant i dag. LEADER-metoden skaber merværdi ved fuld gennemførelse af metoden² og skaber påviselige fordele inden for lokalforvaltning, forbedret social kapital og forbedrede resultater af LEADER-projekter sammenlignet med gennemførelse uden brug af LEADER-metoden.

Der er aktuelt et netværk af 2 800 lokale LEADER-aktionsgrupper i og uden for Den Europæiske Union³. Netværket omfatter nu titusinder af lokale aktionsgruppers medlemmer, herunder lokale myndigheder, sociale og økonomiske sammenslutninger, virksomheder og borgere i landdistrikterne, og det når ud til de fleste af Europas landdistrikter og formidler et positivt billede af EU.

EU's betydelige investeringer i menneskelig og social kapital gennem oprettelse og drift af de lokale aktionsgrupper og tilhørende netværk afspejler Kommissionens vedvarende engagement i stadig større lokal indflydelse og demokratisk deltagelse i EU.

De midler, der afsættes til drift af lokale aktionsgrupper, er derfor meget mere end blot dækning af "omkostninger til administration". De muliggør uvurderlige investeringer i menneskelig kapital, aktivitetsstyring og kollektiv læring i landdistrikterne. En anden immateriel fordel er det værdifulde PR-arbejde, der gennemføres gennem LEADER-metoden i form af fremme af finansiering af landdistriktudvikling ude i lokalsamfundene og rækkevidden heraf ud til de mange borgere i landdistrikterne, hvis livskvalitet er blevet forbedret.

Da strategien er deltagelsesbaseret, øger forvaltningsprocessen også den sociale og menneskelige kapital på lokalt plan. Metoden kræver informationsudveksling og tillidsopbygning og styrker relationerne, de lokale interessenter og borgernes kapacitet gennem uddannelse, forhandlinger og netværkssamarbejde.

LEADER-fællesskaberne bliver helt fra starten opfordret til at inddrage erfaringer og foretage løbende tilpasninger. Kommissionen har investeret i de nationale og regionale LEADER-netværk og netværkssamarbejde på europæisk plan. Det bidrager til at opbygge modstandsdygtighed og understøtter Kommissionens centrale prioriteter⁴ såsom genopretningen efter covid-19, social inklusion og digital omstilling.

---

¹ Forkortelsen "LEADER" kommer fra fransk og står for "Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale", hvilket betyder "sammenhæng mellem aktiviteter til udvikling af økonomien i landdistrikterne". Med LEADER-metoden kan lokale aktionsgrupper (LAG'er) bestående af offentlige og private sociale og økonomiske aktører fastlægge og gennemføre deres strategier på lokalt territorialt niveau, fremme innovation på lokalt plan, indgå i samarbejde mellem områder og etablere netværk.

² LEADER-metoden skaber merværdi ved fuld gennemførelse af metoden (Retningslinjer: Evaluering af LEADER/CLLD, EU's evalueringsnetværk for landdistriktudvikling (2017), s. 21. Aktivitetsstyring og støtte til kapacitetsopbygning er også afgørende for gennemførelsen. Det er blevet bekræftet i en nylig evalueringsundersøgelse om LEADER-metodens betydning for en afbalanceret territorial udvikling (2022), (https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/cmef/rural-areas/evaluation-support-study-impact-leader-balanced-territorial-development_en).

³ LEADER-metoden anvendes også i visse lande uden for EU, f.eks. Tyrkiet, Serbien, Nordmakedonien og Moldova.

⁴ Meddelelse med titlen "Den europæiske grønne pagt" (COM(2019) 640 final) Meddelelse med titlen "En jord til bord-strategi for et fair, sundt og miljøvenligt fødevarer-system" (COM(2020) 381 final) Meddelelse med titlen "EU's biodiversitetsstrategi for 2030 — Naturen skal bringes tilbage i vores liv" (COM(2020) 380 final), https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decadedigital-targets-2030_en 9 https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-andinvestment/european-pillar-social-rights_en.

Der er ikke gennemført tilstrækkelige dybdegående analyser af de seneste års aktiviteter, men Kommissionen vil gøre en større indsats for at påvise, at LEADER-metoden bidrager til opbygning af social kapital og lokal forvaltning, herunder effekten af netværksarbejdet. Kommissionen vil fremme forståelsen af og metoderne til at synliggøre de immaterielle aktiver og tilskynde medlemsstaterne til at gøre det samme.

EU investerer i de lokale udviklingsstrategiers kvalitet ved at støtte udarbejdelsen heraf, uddannelse og andre foranstaltninger, der gennemføres af fremtidige lokale aktionsgrupper. Medlemsstaterne tilrettelægger kvalitetsvurderingen af strategierne efter klare kriterier. Mange lokalområder kan derfor deltage og skabe udvikling, herunder lokalområder med et lavere udgangspunkt med hensyn til social kapital.

LEADER-metoden indebærer både økonomisk, social og miljømæssig bæredygtighed, og den er derfor relevant for alle landdistrikter i EU.

De projekter, der støttes under LEADER, er baseret på de lokale udviklingsstrategier, der er forhandlet kollektivt af de lokale interessenter. LEADER-projekternes øgede kvalitet eller bedre resultater kan være af forskellig art direkte som følge af LEADER-metoden. Det kan være: innovation på lokalt plan, nærhed og aktiv aktivitetsstyring for at inddrage aktører, som ellers ikke ville deltage, øget bæredygtighed, udnyttelse af unikke territoriale aktiver, herunder kreative og traditionelle industrier, støtte til lokal identitet, levering af tjenesteydelser til lokalsamfundet, forbindelser mellem projekter og deltagere samt andre aspekter. Nogle projekter omhandler grundlæggende lokale behov (især i kommuner med et svagt skattegrundlag), som ofte er en forudsætning for den efterfølgende udvikling, og som ellers kunne blive forsinket eller slet ikke ville blive opfyldt uden LEADER-metoden. Kommissionen tilskynder medlemsstaterne til at målrette støtteberettigelsen under LEADER-interventionerne mod områder, hvor der er større merværdi ved at anvende LEADER-tilgangen, og samtidig give tilstrækkelig plads til bottom-up-beslutninger, der passer til de lokale behov og valg.

Samtidig er det en kompleks opgave at sammenligne LEADER-metoden og andre finansieringsmodeller, hvis en korrekt afvejning skal foretages af LEADER-metodens immaterielle fordele på den ene side og risici og omkostninger ved de andre finansieringsordninger på den anden side.

Derudover opfordrer Kommissionen også medlemsstaterne til at revidere gennemførelsesmekanismen og navnlig undgå overlappning mellem lokale aktionsgruppers og tilknyttede institutioners indsats for at mindske den administrative byrde ved at anvende forenklede omkostningsmodeller og frigøre ressourcer for at øge aktivitetsstyring og kapacitetsopbygning.

Kommissionen vil fortsat samarbejde med medlemsstaterne om at fremme en bedre anvendelse af LEADER-metoden i alle lokale aktionsgrupper og påvise metodens merværdi. Revisionsrettens bemærkninger repræsenterer et nyttigt skridt i denne retning.

Kommissionen accepterer delvist den første anbefaling vedrørende en analyse af omkostninger og fordele ved LEADER-metoden og accepterer fuldt ud den anden anbefaling vedrørende en vurderingen af CLLD-tilgangen.

INDLEDNING (punkt 1-18)

Kommissionens fælles svar på punkt 1-16:

Lokale aktionsgrupper leverer direkte værdi til lokalsamfundene. Deres opgaver omfatter aktivitetsstyring under lokaludviklingsstrategien styret af lokalsamfundet med henblik på at lette

udveksling mellem interessenterne for at skaffe oplysninger og fremme strategien samt bistå potentielle støttemodtagere med henblik på udvikling af aktioner og forberedelse af ansøgninger. De dækker langt bredere end det, der kan betragtes som "omkostninger til administration", hvor loftet på 25 %, jf. artikel 35, stk. 1, litra e), i forordning (EU) nr. 1303/2013, også omfatter disse aktiviteter.

Medlemsstaterne kan tilbyde yderligere vejledning om partnerskabernes inklusivitet, og Kommissionen vil tilskynde dem til at sikre, at partnerskaberne under de lokale aktionsgrupper er inkluderende, og navnlig at unge, kvinder og dårligt stillede grupper deltager i beslutningsorganerne.

LEADER-metoden indebærer både økonomisk, social og miljømæssig bæredygtighed, og den er derfor relevant for alle landdistrikter i EU. Behovet for social inklusion og tilpasning til miljø og klimaforandringer er ikke begrænset til økonomisk dårligt stillede områder.

Medlemsstaterne anerkender LEADER-metoden, og det afspejles i den betydelige tildeling af ressourcer, der ligger et godt stykke over det retlige minimum for ELFUL og den frivillige anvendelse under andre ESI-fonde. LEADER-foranstaltningen for programmerne for udvikling af landdistrikterne i EU-27 i perioden 2014-2022 er på 6,4 %.

På grund af strategiens deltagelsesbaserede natur øger forvaltningsprocessen desuden også den sociale og menneskelige kapital på lokalt plan. Metoden kræver informationsudveksling og tillidsopbygning og styrker relationerne, de lokale interessenter og borgernes kapacitet gennem uddannelse, forhandlinger og netværkssamarbejde.

REVISIONENS OMFANG OG REVISIONSMETODEN (punkt 19-23)

Ingen svar fra Kommissionen.

BEMÆRKNINGER (punkt 24-75)

Kommissionens fælles svar på punkt 24-30:

Kommissionen mener, at lokale aktionsgrupper gør meget mere end blot at fremme det lokale engagement, og finansieringen af deres funktion indgår som en del af EU's investeringer i menneskelig og social kapital i landdistrikterne, dog med langsomme godkendelsesprocesser.

Loftet på 25 %⁵ for lokale aktionsgruppers driftsomkostninger omfatter udtrykkeligt aktivitetsstyring i området, fremme af udvekslingen mellem interessenter, oplysning, fremme af og støtte til mulige ansøgere med henblik på at udvikle operationer samt forvaltning, overvågning og evaluering af de lokale udviklingsstrategier.

Kommissionens fælles svar på punkt 31-37:

---

⁵ Artikel 35 i forordning (EU) nr. 1303/2013 præciserer klart, at loftet på op til 25 % dækker: forvaltning af den lokale udviklingsstrategi samt aktivitetsstyring, udveksling mellem interessenter, oplysning og støtte til mulige ansøgere i forbindelse med udviklingen af deres aktiviteter.

EU yder betydelig støtte til udarbejdelsen af lokale udviklingsstrategier for at sikre kvaliteten heraf. Støtten omfatter uddannelse, ekspertbistand og høring af interessenter. Desuden yder medlemsstaterne vejledning i processen i form af metodevejledning og andre tiltag.

Kommissionen mener, at alle de lokale udviklingsstrategier, der udvælges til gennemførelse, bør opfylde en række kvalitetsstandarder. Medlemsstaternes forpligtelse til at fastsætte kvalitetsudvælgelseskræterier for de lokale udviklingsstrategier er fastsat i lovgivningen.

Fastsættelse af kvalitetsudvælgelseskræterier for lokale udviklingsstrategier betyder imidlertid ikke nødvendigvis, at nogle af de foreslåede strategier skal afvises. Det afhænger af situationen i den enkelte medlemsstat. Der er behov for "inkludivitet" for at sikre udvikling af social kapital og netværk i landdistrikterne.

Alle de lokale udviklingsstrategier blev vurderet, men nogle medlemsstater såsom Rumænien har ikke indført et system, der sikrer en mindstekvalitet. Slovakiet og Grækenland har anvendt et system med gennemslgtige kræterier, hvor et vist antal point skal opnås for at sikre en fælles kvalitetsstandard. Tjekkiet har defineret gennemslgtige kræterier, der var obligatoriske for alle strategier, og de lokale aktivitetsgrupper fik mulighed for at forbedre de indsendte strategier inden udvælgelsen.

Kommissionens fælles svar på punkt 45-53:

Kommissionen har hidtil og vil også fremover tilskynde medlemsstaterne til at målrette støtteberettigelsen under LEADER-interventionen til områder, hvor der kan skabes merværdi under strategiplanerne for den fælles landbrugspolitik for perioden 2023-2027, samtidig med at den nødvendige fleksibilitet sikres til at muliggøre bottom-up-tilgange tilpasset de lokale behov.

Med henblik herpå vil Kommissionen styrke overvågningen og udvikle en bedre metode til at påvise LEADER-metodens bidrag til at skabe social kapital og lokal forvaltning. Medlemsstaterne foreslås et sæt relevante overvågningsindikatorer, der skal sikre balance mellem relevansen og dataindsamlingsindsatsen.

Kommissionen er opmærksom på de lokale aktionsgruppers administrative byrde og vejleder medlemsstaterne i omhyggeligt at skræddersy gennemførelsessystemerne med fokus på de lokale aktionsgruppers kernefunktioner⁶, præcisering af ansvarsområderne og undgåelse af dobbeltarbejde. Anvendelse af forenklede omkostningsmodeller fremmes også i vid udstrækning. Dermed bør de lokale aktionsgrupper få mulighed for at frigøre ressourcer til yderligere aktivitetsstyring og kapacitetsopbygning.

En del af arbejdet udføres via det europæiske netværk for udvikling af landdistrikter (ENRD).

Kommissionen har gennem evalueringshelpdesken udviklet retningslinjer, afholdt workshops på EU-plan og i medlemsstaterne og gennemført formidlingsaktiviteter for at forbedre overvågningen og evalueringen af LEADER-metoden og dataindsamlingen. Dermed har Kommissionen og evalueringshelpdesk haft stort fokus på evaluering af LEADER-metoden og opfordret medlemsstaterne til at forbedre evalueringen af LEADER-metoden.

Ifølge de seneste data fra de årlige gennemførelsesrapporter har flere medlemsstater foretaget en evaluering af LEADER-metoden. Der foreligger 85 afsluttede evalueringer af LEADER/CLLD.

Hvad angår den kommende evaluering af LEADER-metodens indvirkning på en afbalanceret territorialudvikling fremhæver Kommissionen, at evalueringen skal følge principperne om bedre regulering og dække de fem evalueringskræterier⁷. De evalueringskræterier, der vurderes, er derfor EU-merværdien og ikke LEADER-merværdien. EU-merværdien omhandler, hvorfor og hvorvidt en

⁶ Lokale aktivitetsgruppers kerneopgaver fremgår af artikel 33, stk. 1, i forordning (EU) 1060/2021.

⁷ De fem evalueringskræterier er: virkningsfuldhed, effektivitet, relevans, sammenhæng og EU-merværdi.

given politik (LEADER) giver bedre resultater, hvis den anvendes på EU-plan i forhold til andre forvaltningsniveauer (nationalt, regionalt), og ikke om LEADER-metoden giver bedre resultater end andre metoder (f.eks. sammenligning af støtte via klassiske topstyrede foranstaltninger til landdistriktsudvikling).

Derudover påpeger Kommissionen, at vurdering af LEADER-merværdien ikke er obligatorisk, men en anbefalet tilgang til vurdering af LEADER inden for rammerne af evalueringsprocessen.

Kommissionens fælles svar på punkt 54-56:

Kommissionen mener, at mange af de projekter, som Revisionsretten har vurderet, har potentiale til at skabe yderligere fordele for lokalsamfundene, som er direkte afledt af LEADER-metoden. Det kan f.eks. illustreres ved innovation på lokalt plan, samarbejde mellem aktører, udnyttelse af unikke territoriale aktiver, styrkelse af fællesskabsidentitet, støtte til kreative eller traditionelle virksomheder eller levering af tjenester, der er nødvendige i området. En stor mangfoldighed i omfang og et markant lokalt engagement ses i henhold til bilag III også i mange af de for det meste mindre projekter, som Revisionsretten har analyseret.

Kommissionens fælles svar på punkt 57-58:

Hvis man ser på de enkelte projekter isoleret, får man ikke det store billede. Nogle strategier omfatter projekter, der opfylder mere "grundlæggende" behov, men de er vigtige for den overordnede strategi, og behovene ville blive opfyldt meget senere eller slet ikke uden LEADER-finansiering.

Kommissionens fælles svar på punkt 61-63:

Aspekter vedrørende lokal forvaltning og social kapital kan være vanskelige at vurdere (en ressourcekrævende og overvejende kvalitativ proces), men der findes metoder, der kan tilpasses og anvendes. Kommissionen vil gøre en større indsats på området inden for rammerne af EU's netværks- og evalueringsarbejde.

Selv om det kan være komplekst at vurdere forøgelsen af den sociale kapital, er der enighed om, at social kapital er en vigtig vækstfaktor, som bidrager til lavere transaktionsomkostninger, bedre kontraktforvaltning, risikostyring, innovation, kollektiv læring og social tilpasning, og det er grunden til, at mange medlemsstater anvender LEADER-metoden til håndtering af en række samfundsmæssige udfordringer såsom social inklusion og på det seneste genopretningen efter covid-19.

Kommissionen støtter også Horisont 2020-projekter med henblik på at udvikle metoder til bedre vurdering af sociale aspekter. Projekter som SIMRA, IMAJINE og Matilde har til formål at udvikle løsninger, der kan anvendes til overvågning og evaluering af sociale aspekter og lokaludvikling i landdistrikterne, som kan anvendes til at vurdere LEADER-merværdien. Materialerne indgår også i evalueringshelpdeskens vidensbank som en hjælp til medlemsstater og eksperter til at finde nyttige værktøjer til at vurdere LEADER.

For at give medlemsstaterne og evalueringseksperterne oplysninger til vurdering af mulighederne i projekterne har Kommissionen gennem evalueringshelpdesken udviklet en "vidensbank", hvor projekterne er blevet analyseret for at vise, hvordan resultaterne kan indgå i evalueringen af den fælles landbrugspolitik, herunder socioøkonomiske aspekter og lokaludvikling.

På grundlag af erfaringerne fra sammenfatningen af den årlige gennemførelsesrapport har Kommissionen gennem evalueringshelpdesken også arbejdet på at forbedre kvantificeringen af LEADER-bidraget med henblik på den efterfølgende evaluering af de nuværende programmer for udvikling af landdistrikterne.

Kommissionens fælles svar på punkt 64-75:

I overensstemmelse med artikel 10 i forordning (EU) nr. 1303/2013 (forordningen om fælles bestemmelser 2014-2020) indeholder den fælles strategiske ramme strategiske vejledende principper. Den må dog ikke pålægge medlemsstaterne yderligere forpligtelser, men skal lette programmeringen.

Hvad angår koordineringen mellem de ansvarlige myndigheder i medlemsstaterne, kan det strukturerede samarbejde under en CLLD-strategi med flere finansieringskilder gøre en positiv forskel (med hensyn til adgang til finansiering, ekspertise fra en anden sektor, ressourcer) sammenlignet med situationen uden en fælles strategi, f.eks. kan adgang til støtteprogrammer på forskellige forvaltningsniveauer være en udfordring.

KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER (punkt 76-84)

Kommissionens svar:

78. Loftet på 25 % dækker forvaltning af strategier, aktivitetsstyring, udveksling mellem interessenter og støtte til mulige ansøgere ved udvikling af aktiviteterne. Desuden styrker strategiens deltagelsesbaserede forvaltning sammen med fokus på læring og netværkssamarbejde lokalbefolkningen og kan betragtes som en investering i lokalsamfundene.

79. Kvaliteten af de lokale udviklingsstrategier sikres gennem en række mekanismer såsom: støtte til udarbejdelse og udvælgelseskriterier (kvalitetsvurdering). EU yder finansiering til udarbejdelse af lokale udviklingsstrategier under hensyntagen til kvaliteten. Den enkelte strategi vurderes inden udvælgelse. Der er også belæg for at inddrage områder, hvor startniveauet (med hensyn til social kapital) er lavere, så de ikke lades i stikken.

80. Kommissionen erkender, at hensyntagen til projektkvalitet og administrativ forenkling kan være modsatrettede. Projektkvaliteten kommer til udtryk i en række faktorer, som det påhviler projektivrærksætteren at påvise og det administrative system at kontrollere, overvåge og evaluere.

81. Kommissionen vil fortsat opfordre medlemsstaterne til at sikre, at de lokale aktionsgruppers partnerskaber er inkluderende, og navnlig at unge, kvinder og dårligt stillede grupper deltager i beslutningsorganerne. Dette vil også blive overvåget.

82. Kommissionen vil samarbejde med medlemsstaterne om bedre vurdering og påvisning af merværdien ved LEADER-metoden vedrørende social kapital og lokal forvaltning. Det skal ske via overvågning, evalueringsmetoder og netværkssamarbejde på EU-plan.

83. Mange projekter er blevet understøttet af aktivitetsstyring, samarbejde mellem lokale partnere, innovation på lokalt plan eller anvendelse af endogene lokale ressourcer, og det kan ses som en merværdi ved LEADER-metoden.

84. Det strukturerede samarbejde under en CLLD-strategi med flere finansieringskilder gør en positiv forskel (med hensyn til adgang til finansiering, ekspertise fra en anden sektor, ressourcer) sammenlignet med situationen uden en fælles strategi, f.eks. kan adgang til støtteprogrammer på forskellige forvaltningsniveauer være en udfordring.

Anbefaling 1 — Bedre evaluering af omkostninger og fordele ved LEADER

Kommissionen accepterer delvist anbefalingen.

1.A Kommissionen accepterer anbefaling 1a.

1.B Kommissionen accepterer anbefaling 1b.

1.C Kommissionen accepterer delvist anbefaling 1c.

Med hensyn til LEADER-metoden under den fælles landbrugspolitik udarbejder Kommissionen, med henblik på bedre at kunne vurdere inddragelsen i de beslutningstagende organer, en gennemførelsesretsakt, hvor medlemsstaterne anmodes om at rapportere om medlemmernes alder og køn.

Kommissionen accepterer dog ikke henvisningen til andre målgrupper, da denne analyse kan udgøre et kritisk problem med hensyn til beskyttelse af personoplysninger og dataindsamling.

Desuden accepterer Kommissionen ikke den tidsramme, der er fastsat til 2023. Hvis denne retsakt vedtages, vil data være tilgængelige i 2026.

1.D Kommissionen accepterer anbefaling 1d.

1.E Kommissionen accepterer delvist anbefaling 1e.

Kommissionen gennemfører anbefalingen i det omfang, det er muligt, og under hensyntagen til begrænsninger for dataindsamling og forskellige definitioner i medlemsstaterne af, hvad der er en lovbestemt opgave.

Anbefaling 2 — Vurdering af tilgangen med lokaludvikling styret af lokalsamfundet

Kommissionen accepterer anbefalingen.